

1 Fiter I Tnanin Sulat Fiter

Kafaglabat i tnanin sulat Fiter

Fiter smulat ani, kenen satu di dad sfalò lwe gal dek Dyisas du tamdò Tnaluan. Di ksulatan ani tatoo tua kenen.

Feben sulat ani di dad to faglut sbalét di dad banwe Asya, du dnuen ale mdà di kafaglutla ku Dyisas, na kayean ku tangalan i nawala na kafaglutla.

Tulenan di dad faglut gablà di ktayud Dyisas di kaflayaman, na manan, fye ku én lalòla i kenen nimò. Na manan fa di dale gablà di kalék Dwata dale, na du maflayam Dyisas na mati duenan dale, taman fye ku fagula i nimòla di knayean, na gamtayud di kafaglutla, du kadang di fulé duh, nun bong untung blé Dwata dale.

¹ Agu sa Fiter satu to gal dek Dyisas Krayst.

Na smulat agu di kdeeyu dad to tamgalék Dwata, di gamu flo mnè di tah tanà ani, i tamasbalét di dad banwe Fontus, Galasya, Kafadosya, Asya, na Bitinya.

² Tagnè fandam Maito Dwata nalékan gamu, du kayean ku fbalingan gamu dad to landè sasè gbol di nawayu fagu di Tulusan, du fye mimen gamu ku Dyisas Krayst, na mlaneb fagu di litean i falohan di krus.

Kayègu ku banlé gamu Dwata kafye na ktanak nawa.

I kfatan dad to faglut di ku Dyisas Krayst

3 Too ito dmayan Dwata MÀ Amuito Dyisas Krayst, du mdà di bong kakdon gito tablén di gito falami nawa fagu di kték Dyisas Krayst mdà di fati. Taman too nun fatanito i là gwè di gito.

4 Fatanito i bong kafye busek Dwata di dad ton. Busekan gamu di langit, i gulandè kalmon, landè ksasean, na landè kgili i bong kafyen.

5 Fagu di kafaglutyu smalig gamu toon gamu kanlung fagu di kgal tulusan, kloyu fatan i kagalwàyu landè gusenan, i tagatlagad fiten di gamu di fulé duh.

6 Taman too gamu flehew, balù di là mlo ani gnaguyu dee bung kaflayam.

7 Nun kaflayamyu, du neye ku untù i kafaglutyu. Du balù i blawen fakay malmo, tnaga di lifoh, du neye ku untù blawen, na mabtas fa i kafaglutyu di blawen, taman là fakay ku là tnilew, du fye mgal. Na ku untù i kafaglutyu, gamdawat gamu kdayen, kdatah, na afè di duh kasfulê Dyisas Krayst.

8 Na balù làyu lmen mite ku Dyisas Krayst, knean bong nawayu kenen. Na balù làyu fa kenen teen, knean too gamu faglut di kenen, na too nun klehewyu, i klehew mdà di Dwata di langit, i làyu gagan tulen i kafyen.

9 Too nun klehewyu du mdà di kafaglutyu di ku Dyisas, gdawatyu i kagalwàyu.

I tulen dad tugad Dwata gablà di kafye blé Dwata di gito

10 Na gablà di kagalwà ani, i dad tugad Dwata di muna, tagnè tmulen gablà di kafye blé Dwata di gito, na toola fandam na mngabal ale,

¹¹ ku kilen na ku tan kfagu Dwata dmohò i tafgadè Tulusan di dale. Na én bang tagatdò Tulus Krayst dale, dunan funa gagu Krayst di kaflayam, bay kafnge ani, fdatah Dwatakenen.

¹² Fite Dwata di dale i tafgadèla ise dale gufye, bay gamu gufye. Na kdee tatulenla tagatdò di gamu fagu di dad to tamdò i Fye Tulen, fagu di gnagan Mtui Tulus dek Dwata mdà di langit. Balù dad kasaligan Dwata toola kayè moon ku glabatla kdee én.

Nang ito fagsalà

¹³ Taman tooyu fkah di fandamyu klalòyu Dwata, du fye landè gablabal di klalòyu kenen. Na too gamu fgeye na fnè di nawayu i kfatanyu, dunan i kafye blé Dwata gamu kadang di duh kasfulê Dyisas Krayst.

¹⁴ Na du gamu sa dad ngà Dwata, nimenyu kenen, na nangyu nimen i sasè knayèyu, salngad kimenu di lamyu fa là gmadè kenen.

¹⁵ Kabay di kdee nimòyu nang gamu fagsalà, bay fasngadyu i nimòyu di nimò Dwata i malék gamu, du là kenen fagsalà.

¹⁶ Du nun fsulat Dwata, manan, “Nang gamu fagsalà, du là agu fagsalà.”

Iksò gito fagu di mabtas litè Krayst

¹⁷ Nangyu glifet i Màyú ditù di langit i gudmasalyu, landè fnalabin di kukuman, na nukuman gamu kadang fagu di mgimòyu ku fye demen sasè, taman fye ku too nun klikòyu kenen, kloyu mnè di tah tanà ani.

¹⁸ Du tagadèyu ise ku salafi demen blawen i nun gusenan, i sò Dwata gamu mdà di dad nimòyu i

landè gukmamu, i nimò taganbetyu mdà di dad gutambulyu,

¹⁹ bay i sò gamu, dunan i too mabtas litè Krayst. Salngad kenen tingà bilibili too landè gukulangan dsù di Dwata.

²⁰ Di là fa mgimò i banwe, tanalék kenen Dwata du fye falwaan i dad to, bay silangan fite Krayst di tah tanà ani, di bang ani, du fye tnabengan gamu.

²¹ Fagu di kenen, too gamu faglut di Dwata i mték kenen mdà di fatin na fdatah kenen. Taman ani gumdàyu faglut na smalig di Dwata.

I kasakdo

²² Na du tagimenyu i kaglut mlaneb gamu, na nun glut kasakdoyu di dad demeyu faglut. Taman tooyu tananù i kasakdoyu, mdà di nawayu.

²³ Du ani, tambaling gamu dad ngà Dwata, na tanun falami nawayu ise nawa mdà di dad tuyaú i nun gusenan, bay i nawa landè sen mdà di Dwata. Tagdawatyu nawa ani di kdawatyu Tnaluan i landè gusenan,

²⁴ du man Tnalù Dwata,
“I kdee dad to mlal mati,
salngad i bnas.

I kafye kagkahla mlal magwè,
salngad i bulek di bnas mlanas na mtatek,

²⁵ bay Tnalù Amuito Dwata landè gusenan.”
Na Tnaluan ani, dunan i Fye Tulen tagatdò di gamu.

¹ Du tamgimò gamu dad ngà Dwata, tnagakyu i kdee sasè nimòyu, i klimbungyu, kaflinguyu, kingà nawayu, na ktalìyu sasè gablà di demeyu to.

² Kabay salngad i dad ngà falami sut too mibal tmutù gatas, tooyu nibal i mtiu gatas, dunan Tnalù Dwata, du fagu déén lamnok i kafaglutyu na fye sikof i kagalwàyu.

³ Fye ku én tooyu nibal, du tagnemyu i bong kafye Amuyu Dyisas Krayst.

Dyisas Krayst salngad i bong batu

⁴ Fdadong gamu di ku Dyisas, dukenen gumdà i nawa landè sen. Kenen salngad i batu knang i dad to fdak gumnè, du man nawala landè gukmamula dun, bay knean, kenen mgalék Dwata, dukenen too mabtas di Dwata.

⁵ Na gamu i tagumlén i falami nawa, fdadong gamu di kenen, du fye mbaling gamu dad batu imò Dwata i gumangamfù di kenen. Na fbalingan gamu dad to damsù di kenen, fagu di kalak Tulus Dwata. I dsùyu dnawat Dwata, dunan i kabléyu ktoydi kenen, na kdayenyu kenen fagu di mgimò Dyisas Krayst,

⁶ du gman Dwata di Tnaluan, manan,
“Fkahgu satu to di banwe Sion,
salngad kenen i mabtas batu tamgalékgu du
gufdak i gumnègu,
na ku simto smalig di kenen
landè gugdanà i nawala.”

⁷ Na di gamu dad faglut, too mabtas batu ani.
Kabay dad to là faglut knangla kenen, du ani gman Dwata di Tnaluan, manan,
“I batu knang i dad to fdak gumnè batu,

én baling i too mabtas batu di kdee.”*

⁸ Na lêmanan man,
“I batu ani gugsindul i dad to,
i batu gutlaabla.”

Tagnè fandam Dwata gsindul ale na tlaab, du là ale mimen Tnaluan.

⁹ Kabay gamu sa i dad to mgalék Dwata du fbalingan gamu dad ton, i dad to mgimò Hariito Dwata i damsù di kenen, dad to matlu gakuf di kagotan, dad to nfunan fye gamtulen i dad fye mgimoan, du tatlon gamu mdà di gukmifun, na fsalun di gumalwan.

¹⁰ Du di muna fa, ise gamu fa dad to Dwata, bay ani, gamu dad ton. Di muna, làyu fa gdawat kakdo Dwata gamu, bay ani tattooyu gdawat.

¹¹ Dad flanekgu toogu kando, ani toogu man di gamu, du alò gamu flo mnè di tah tanà ani, na banwe ani ise glut gumnèyu. Nangyu nimen i sasè knayè i lawehyu, du ani gal sfati di lam nawayu.

¹² Tooyu fite di dad to là faglut i katlu nimòyu, du fye balù nun dmalam gamu, teenla baling dad nimòyu too fye, na dnayenla Dwata di duh kukuman dale.

Nafè dad ulu i banwe

¹³ Tooyu nafè i kdee dad ganlalyu, du én knayè Amuito Dwata mdà di too mdatah ganlal magot i banwe,

¹⁴ kel di dad gubirnador, du dale i mablé glal mlayam i dad to mimò sasè, na dmayen i dad to mimò fye.

* ^{2:7} Salmo 118:22

¹⁵ Knayè Dwata ku fagu di kimòyu fye, landè timel i dad to là fulung faldam i là mayè gamlabat i kaglut.

¹⁶ Balù tafalwà gamu Krayst Dyisas, nangyu fandam ku fakayyu snafang sasè nimòyu, bay fiteyu gamu dad salig Dwata fagu di fye nimòyu.

¹⁷ Tooyu nafè kdee dad to, kandoyu dad demeyu faglut, kanlikòyu Dwata, na nafèyu i gumdatah magot gamu.

I dad fasak Dyisas Krayst

¹⁸ Na gamu dad fasak tooyu nafè i amuyu, na tooyu nimen i dekla gamu, balù ku fye ku demen sasè kibòla gamu.

¹⁹ Du Dwata mlé gamu kafye ku gamtayud gamu di sasè kibòla gamu balù landè salàyu du mdà di kkalòyu knayean.

²⁰ Kabay ku gamtayud gamu di kaflayam mdà di dad sasè nimòyu là mlé Dwata gamu kafye. Kabay ku gamtayud gamu i kaflayam balù ku fye nimòyu, én sa gumlé Dwata gamu kafye.

²¹ Gamtayud Dyisas Krayst di kaflayaman, du fye galwà gamu di kaflayam landè gusenan, taman kenen sa i guflingen fye lalòyu, du tanalék gamu Dwata, du fye lalòyu i nimò Krayst Dyisas.

²² Laan lmen gamsalà, na laan lmen tmulen kéng.

²³ Di ksilola kenen landè timelan sasè, di kaflayama kenen laan man ku malas. Kabay balingan salig i kton di Dwata, du matlu kukuman.

²⁴ Kenen mebe kdee salaito di lawehan di klansang kenen di krus, du fye galwà ito di kgikat

di salà, na gimoito i matlu nimò i knayean. Fagu di kdee kaflayaman ani tamgulê gamu.

²⁵ Du di muna, di làyu fa gadè Dyisas Krayst, salngad gamu i dad bilibili tatlas, bay ani, taneben gamu samfulê fye lalòyu Krayst i Mifat na Kamlung gamu.

3

I dad libun na dad lagi nun yaan

¹ Na salngad kafngewegu gamu dad libun nun yaan, fdanàyu i ktoyu di yaanyu, du fye i dad yaanyu là faglut Tnalù Dwata, gebeyu di kafaglut balù landè manyu di dale

² di kitela i kafèyu Dwata na i katlu nimòyu di dale.

³ Nangyu fandam ku én gumdà i kafye bawehyu di kafkahyu wakyu, dad kas blawen lsakyu, na kalsakyu i klaweh too mabtas.

⁴ Du én baling gumdà kafye baweh i libun, dunan i kafye mnè di lam nawan, fye ldam, na ktanak nawa, du ani too mabtas di kite Dwata. Ani too glut kafye baweh landè gufwaan.

⁵ Du i dad libun di muna fa, i smalig di Dwata, én nimòla du fye too fye bawehla. Mimen ale dad yaanla.

⁶ Salngad ku Sara, du nimenan yaanan Abraham, na katlon kenen amun, na gamu sa dad bel Sara ku matlu nimòyu na landè kanlikòyu.

⁷ Salngad gamu dad lagi nun yaan, di knèyu di yaanyu, nifatyu ale du gadèyu mlungay fa dad libun di gamu. Nafèyu ale, du salngad gamu, banlé

ale Dwata nawa landè sen. Ani nimòyu, du fye landè gamlabal kdasalyu di Dwata.

I kaflayam mdà di kimò fye

⁸ Na nun fa mangu di kdeeyu, tooyu sansatu i fandamyu na nawayu, na sagin gamu di klehew na klidù nawa, sakdo gamu du saflanek gamu di kafaglut, safye gamu, na safdanà gamu nawa.

⁹ Ku nun to mimò sasè di gamu, nang gamu malas sasè. Na ku nun smilo gamu nangyu kenen snilo. Kabay én baling balasyu dale i kafye mdà di Dwata, du mgalék gamu Dwata, du fye banlén gamu kafye,

¹⁰ du gman di Tnalù Dwata,
“Mayè gamu kè ku nun fye knèyu na ku mlawil gamu?

Mayè gamu kè ku nun klehewyu?
Ani kibòyu, too fgeye du fye là gamu talù sasè,
na nang gamu tmulen kéng.

¹¹ Tnagakyu dad sasè nimòyu, na nimòyu i fye,
na tooyu lalò dalan kasaglabat na ksasatu nawa.

¹² I Amuito Dwata, toon neye i dad to matlu,
na fanlingen i dasalla di kenen.

Kabay dad to mimò sasè toon knang, talaan ale fnalê.”*

¹³ Ku tooyu kah di nawayu mimò fye, landè sa to fsasè gamu.

¹⁴ Kabay balù ku maflayam gamu mdà di nimòyu fye, banlén gamu klehew! Nang gamu likò i demeyu to mayè mlayam gamu, na nangyu fsamuk nawayu.

* **3:12** Salmo 34:12-16

15 Kabay nafèyu Krayst mdà di nawayu, du kenen sa Amuyu. Na fatlagadyu i fandamyu tmimel dad to smalek gamu gablà di kafaglutyu di kenen.

16 Kabay di ktimelyu dale, fanganagyu i kastulenyu, na fiteyu kafèyu dale, du fye landè gumyàyu di Dwata, du fye myà i dad to mangman sasè gablà di fye nimòyu du lalòyu Krayst.

17 Du fye fa ku mdà di knayè Dwata maflayam gamu mdà di fye nimòyu, ise ku mdà di kimòyu sasè.

18 Fandamyu Krayst du maflayam duenan gamu, du magu di fati di kbayadan dad salà, bay alò sulê. Tagnè kenen matlu, bay mati kenen tlas dad to là matlu, du fye geben gamu di Dwata. Gfatila i lawehan, bay layefan tamto.

19 Di kafto i nawan, i layefan salu di gumi langgù i dad to tamati di muna fa, na tamdò dale.

20 Na ani layef i dad to di muna là mimen Dwata balù fantahaan nawan fatan i ksalla di klo Nowa mimò i aweng. Kabay là dee, alò walu dad to fusuk di aweng na galwà di dunuk mlimun i klamang tanà.

21 Na i yéél gugalwàla ani i guflingen i kbunyag gafalwà gamu. I kbunyag ise dalan kalob i laweh, bay satu ilè takafniyu di Dwata fye nlaneban i sasè di nawayu. Galwà gamu du tamték Dyisas Krayst mdà di fati.

22 Tasalu kenen di langit, na mnè di gsen kwanan Dwata, du kenen magot i kdee dad kasaligan, i kdee nun glal di langit, na kdee dad mtulus.

4

I kfalam i nawa

¹ Taman du maflayam Dyisas di tah tanà ani, di kakel i kaflayam di gamu, tooyu fangal nawayu tmayud, salngad kenen, du ku maflayam laweh i satu to, talandè ayean mimò salà.

² Taman mdà ani, tooyu fkah di nawayu mimen knayè Dwata kloyu fa mnè di tah tanà, na nangyu nimen i sasè knayèyu.

³ Du di muna, dee sasè nimòyu i knayè nimò i dad to là faglut, dunan i magagyà nimò, i sasè knayè lawehyu, gal gamu flangal na dee sasè nimòyu di kaflangalyu, na kfangamfùyu di ise glut dwata.

⁴ Kabay di bang ani, i dademeyu sagbet di kimòyu dad sasè nimò, too ale tikeng, du talà gamu sa samnagin dale di dad sasè nimòla ani. Taman galla gamu nadoy.

⁵ Kabay kadang di fulé duh, tmimel ale di Dwata gablà di kdee dad mgimòla, du gatlagad kenen mukum i dad to là fa mati na dad to tamati.

⁶ Taman tamatdò i Fye Tulen mdà di Dwata di dad to tamati, du fye gamdawat ale nawa landè sen salngad nawa Dwata, balù gagu lawehla di fati. Mati lawehla, du ani gnagu i kdee dad to.

I dad gnagan gablé Dwata

⁷ Tamdadong gusen i kdee di tah tanà ani, taman tooyu fkah i kaglut di fandamyu, na dnanyu ktoyu, du fye landè gamlabal i kdasalyu di Dwata.

⁸ Mabtas di kdee, too gamu sakdo, du kasakdo i gamlimun i dee dad salà.

⁹ Too gamu fyak i dad demeyu magu di klaan nawayu, na nang mugak.

¹⁰ Kat satu gamu, faguyu i dad sahal gnagan gablé Dwata di gamu, di ktabengyu demeyu dad to, na fiteyu di dale i dad dee bung kafye gablé Dwata.

¹¹ Kaflingengu dun, ku i gnagan blé Dwata di satu to i kfulung tamdò, fye ku too kenen tamdò Tnalù Dwata salngad ku Dwata tamdò. Ku i gnagan blé Dwata di kenen i kfulung tmabeng i demen to, toon nimò gusen i gal blé Dwata kenen, du fye di kdee nimoito, too magdayen Dwata fagu di ksasatuito di ku Dyisas Krayst. Du alò kenen gablà dnayen, na kenen alò nun eneg na glal magot i kdee kel di landè sen. Amén.

I kaflayam i dad to faglut

¹² Na dad flanekgu toogu kando, nang gamu tikeng di blat kaflayam tamkel du tmilew gamu. Nangyu fandam ku mahal i gnaguyu di gnagu i demeyu dad faglut.

¹³ Kabay too gamu flehew, du gakuf gamu di kaflayam Krayst, fye matnù klehewyu di duh kasfuléan, di kfite i kdatahan.

¹⁴ Nun kafyeyu ku nadoy gamu i dad to mdà di klalòyu ku Krayst, du ani ilè tamnè di nawayu Tulus Dwata too mdatah.

¹⁵ Ku maflayam gamu, fye ku là mdà di kbanòyu demeyu to, di ktakuyu, di dademe sasè nimòyu, na balù di klabetyu di nimò i demeyu to.

¹⁶ Kabay ku maflayam gamu, du mdà di klalòyu ku Krayst Dyisas, nang gamu myà, bay balingyu dnayen Dwata du tanfun gamu Krayst.

¹⁷ Takel i bang Dwata tambù mukum, na funan nukum i dad to faglut di kenen. Na ku tanbuau i

kukuman di gito dad faglut, tan i gukel i dad to là mayè mimen i Fye Tulen mdà di kenen,

¹⁸ du gmanan di Tnalù Dwata, manan,

“Ku malima galwà i dad to fye,

lumban fa kalima kagalwà i to sasè na i to gamsalà.”*

¹⁹ Taman i dad to maflayam mdà di knayè Dwata, fadlug ale mimò fye, na saligla i ktola di Dwata i mimò dale, du toon dnohò i kdee fakan-gan.

5

I dad ulu di dad to faglut

¹ Na nun fnigu gamu dad ulu i dad to faglut, du deg satu demeyu ulu, na tateengu dad kaflayam gnagu Krayst, na nun alelgu di kdatahan fiten di kasfuléan.

² Taman tooyu nifat dad to tasalig Dwata di gamu, du ale gambet dad bilibili na gamu mifat dale. Na di kifatyu dale nang ku fagu di kleges i nawayu, bay mdà di ayèyu mimò dun, du ani kayè Dwata. Nang ku én duenyu mimò dun, du alòyu kayè i taden, bay nifatyu ale du kayèyu too tmabeng dale.

³ Na nangyu fdatah ktoyu di dad to fifat Dwata gamu di kebeyu dale, bay fiteyu di dale gamu i dad to fye gumlalòla.

⁴ Na di kasfulé Too Mdatah Mifat, blén di gamu alelyu di kdatahan i landè gufwà i knengan.

* **4:18** Dad Fngewe 11:31

⁵ Na gamu fa dad lamnok lagi, nimenuy dad tua di gamu. Na kdeeyu fdanàyu ktoyu di dad demeyu na stabeng gamu, du gman di Tnalù Dwata,
“I dad to fdatah i ktola, knang Dwata,

bay blén kafye di dad to fdanà i ktola.”*

⁶ Taman fdanàyu ktoyu di Dwata, i too mtulus, du fye toon gamu fdatah kadang kakel i bang knayean.

⁷ Tooyu salig di Dwata kdee gamsamuk i nawayu, du kenen too mifat gamu.

⁸ Na tooyu dnan i ktoyu, na tooyu fangeye kdee nimòyu, du Satanas dmuen gamu, lamngab salngad i bong labè lmanaf liyun, du mngabal i to fakayan falmo.

⁹ Taman tooyu tangal i kafaglutyu di Dwata, du fye gaganyu misan ku Satanas, du gadèyu kdee dad flanekyu faglut dini di tah tanà lê magu i dad kaflayam gnaguyu.

¹⁰ Kafngeyu magu di kaflayam là mlo, Dwata gumdà kdee kafye, i malék gamu du fye gagin gamu di kdatah Krayst kel di landè sen, snikofan i gukulangyu, na tangalan i kafaglutyu, du fye gamtayud gamu di kdee mkel di gamu.

¹¹ Dwata magot i kdee, na landé gusen i kagotan. Amén.

Gusen i man Fiter

¹² Na di ksulatgu i fukal sulat ani di gamu, én tmabeng deg smulat Silbanus, satu flanekito faglut fandamgu too gsalig. I duengu smulat du fye tangalgu i kafaglutyu, na di sulatgu ani

* ^{5:5} Dad Fngewe 3:34

fgadègu i glut kafye Dwata. Taman ani tooyu gutadag.

¹³ I demeyu faglut dini di banwe Babilon i mgalék Dwata, na Mark i too tingàgu di kafaglut, manla fandamla gamu kun.

¹⁴ Tooyu fite i kasakdoyu du tasaflanek gamu di kafaglutyu di ku Krayst Dyisas.

Kayègu ku blé Dwata di kdeeyu nfun Krayst ktanak nawa.

**I tnalù dwata
New Testament in Blaan, Sarangani**

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sarangani Blaan (Blaan, Sarangani)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1998, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Blaan, Sarangani

© 1998, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
efb4a7ef-8c5f-5201-b899-abcaa7a21d0e